

**REGIMUL TAXĂRII
PRODUSELOR CU CONȚINUT DE
ZAHĂR ÎN UNELE STATE
EUROPENE**

studiu documentar

august 2023

Materialele elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:

Documentare și sinteză: Andra Andronic, consilier parlamentar

Any-Mary Jula, consilier parlamentar

Direcția studii și documentare legislativă

Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București

Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070

E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

CONSIDERAȚII GENERALE	4
ASPECTE COMPARATIVE	7
BELGIA	7
DANEMARCA.....	8
FINLANDA	10
FRANȚA.....	12
IRLANDA	14
LETONIA.....	14
MAREA BRITANIE	15
POLONIA	18
PORTUGALIA.....	19
SPANIA	21
UNGARIA.....	22
BIBLIOGRAFIE	25

CONSIDERAȚII GENERALE

Un număr de peste 45 de țări și regiuni (teritorii) ale lumii au introdus în legislația lor internă, un tip special de taxare - „taxa pe sucuri acidulate/ sucuri tip *soda*” (băuturi carbogazoase dulci) ca modalitate de prevenire (inclusă în politicile de sănătate publică) și controlul unor maladii ale contemporaneității (obezitatea, bolile cardio-vasculare, etc.)

„Taxa pe sucurile acidulate/soda” (*sugary drinks*) este o taxă pe băuturile zaharoase (testată / aplicată în diferite țări) și a fost considerată de OMS (în 2015) ca fiind un instrument eficient în lupta împotriva obezității - această taxă face posibilă, în principiu, reducerea consumului de băuturi dulci sau încurajarea producătorilor să-și reformuleze produsele în sensul utilizării în compoziția lor a unor cantități mai reduse de zaharuri. Este, de asemenea, o modalitate pentru legiuitori de a obține venituri suplimentare pe care le pot alocă finanțării programelor de sănătate publică.

În privința reglementării, legiuitorul poate avea în vedere doi parametri: tipul de băuturi în cauză sau metoda de calcul a taxei. Cercetătorii o numesc „taxă comportamentală” deoarece scopul ei este de a încuraja consumatorii să se îndrepte către diete mai sănătoase.

Consumul de alimente și băuturi bogate în zahăr, și mai ales în zaharuri adăugate (zaharuri introduse artificial într-un aliment) reprezintă o sursă majoră de exces de calorii, în special la copii, adolescenți și tineri.

Consecințele în ceea ce privește sănătatea sunt grave: doar în cazul băuturilor dulci, consumatorii au un risc crescut de diabet de tip 2, obezitate, boli coronariene sau NASH (boala ficatului gras non-alcoolic). La toate acestea, mai trebuie adăugat că zahărul determină creșterea cariilor și eroziunea dentară. Dezvoltarea acestor boli reprezintă, de asemenea, o povară socială, excesul de greutate putând avea un cost social echivalent cu cel cauzat de tutun și de alcool.

În Franța, produse precum alcoolul sau tutunul sunt deja impozitate de mult timp. În ceea ce privește alte produse alimentare, Finlanda și Norvegia au avut o activitate de pionierat în Europa (Finlanda a impus taxe pe sucuri încă din 1940). Din anii 2000, o serie de guverne au experimentat, la rândul lor, posibilitatea de a impozita produsele alimentare dăunătoare sănătății, cu speranța, pe de o parte, de a-și vedea concetățenii consumând mai rațional substanțele care pot afecta starea de sănătate și, pe de altă parte, de a-și îmbunătăți veniturile fiscale.

În Europa, Danemarca a încercat să taxeze alimentele cu conținut mai mare de 2,3% grăsimi saturate, dar metodele de implementare a acestei măsuri nu au fost configurate corespunzător – ca urmare, experimentul s-a oprit după un an. Ungaria, în același an, a început taxarea alimentelor cu excedent de sare, a alimentelor prea dulci, prea aromate precum și a produselor care conțineau prea multă cofeină. Cu toate acestea, marea majoritate a țărilor care au ales să taxeze alimentele nesănătoase s-au concentrat pe băuturile dulci. În 2015, având în vedere diversele experimente desfășurate în întreaga

lume, OMS a publicat un aviz prin care încuraja statele să introducă impozitarea băuturilor zaharoase. OMS a sugerat că, această taxă ar fi foarte eficientă dacă ar crește prețul băuturilor cu 20%. De asemenea, a sfătuit statele să însoțească aceste măsuri cu campanii de informare și să reglementeze reclamele care promovau aceste produse.

În general, se poate vorbi de aplicarea a două tipuri de impozitare – o taxă pe vânzări: respectiv se percepe un procentaj din prețul plătit la casă, pe model de TVA. În acest caz, consumatorul va resimți bugetar creșterea costului băuturii sale preferate, dar poate fi tentat să-și reorienteze achizițiile către băuturi din aceeași gamă, care sunt mai puțin costisitoare, dar la fel de dulci. Există și varianta unei așa-numite „accize” care este implementată sub diferite forme (este colectată de la vectorii din lanțul de producție sau distribuție). Valoarea taxei poate fi transferată total sau parțial către consumator. Avantajul accizei este că se poate stabili în funcție de volumul achiziționat sau în funcție de conținutul de zahăr al băuturii. Majoritatea țărilor europene au accize care sunt mai greu de implementat, dar mai eficiente: consumatorii sau producătorii/distribuitorii de pe piață plătesc în funcție de volum sau de conținutul de zahăr al produsului, indiferent de produs.

Atunci când accizele sunt plătite pe baza conținutului de zahăr al băuturii, aceasta poate fi o metodă foarte eficientă, deoarece încurajează producătorul de băuturi să scadă conținutul de zahăr al produsului.

O altă diferență notabilă între „taxele *soda*”: în funcție de țară, băuturile dulci taxate nu sunt aceleași. Sucurile sunt vizate la modul general de această taxă. Puține țări au inclus însă și băuturile dulci pe bază de lapte în baza de impozitare. Mexicul, confruntat cu o „epidemie” de obezitate, nu a ezitat să facă acest lucru în 2017. Sucurile de fructe (de tip fresh, nectar etc) consumate pe scară largă de copiii din întreaga lume, sunt și ele foarte rar impozitate. În Europa, Danemarca și Finlanda sunt excepții din acest punct de vedere. Băuturile care conțin îndulcitori sintetici scapă adesea de impozitare (în special în Regatul Unit). Franța a ales un model de taxare și în această privință, deși este una minoră (comparativ cu produselor cu conținut de zahăr)

Această taxă generează venituri semnificative (în 2014, Institutul Național de Sănătate Publică din Canada a arătat că unele state au realizat venituri importante - respectiv 1,2 miliarde (echivalent dolari canadieni) Mexicul și 557 milioane Franța. Cu toate acestea, fondurile colectate nu sunt folosite neapărat pentru acțiuni specifice în lupta împotriva obezității, așa cum este recomandat de OMS. În cel mai bun caz, acestea sunt direcționate la bugetul de sănătate al statului. În Franța, aceste încasări contribuie la sistemul de asigurări sociale pentru fermieri.

Majoritatea studiilor se concentrează pe evoluția/ dinamica prețurilor, a volumului vânzărilor sau chiar pe reformularea rețetelor (produselor). Studiile atestă o scădere a consumului de băuturi zaharoase sau chiar o scădere a nivelului de zahăr din băuturi (modificarea rețetelor); în unele cazuri s-a remarcat și modificarea comportamentului consumatorilor / cumpărătorilor (un număr de studii epidemiologice încearcă să aprofundeze ideea unei corelații între scăderea consumului de băuturi dulci și o scădere a bolilor cronice.

În zona contestată semnalăm: taxa nu afectează toate băuturile dulci - consumatorul poate înlocui, prin urmare, o băutură zaharoasă taxată cu o altă băutură

netaxată; din cauza creșterii cuantumului accizelor, producătorii tind să înlocuiască zaharurile cu îndulcitori, ceea ce nu este considerat favorabil sănătății. În plus, aceste taxe afectează în mai mare măsură cele mai modeste gospodării.

În Mexic s-a observat, de pildă, că mexicanii tind să înlocuiască băuturile dulci cu produse grase, concluzia fiind că taxarea ar trebui să țină cont de toate alimentele dăunătoare pentru sănătate (așadar o taxă bazată oarecum pe un sistem de tipul Nutri-Score, cu mai multe praguri care să permită producătorilor să își reformeze produsele). Veniturile strânse ar trebui să fie dedicate eforturilor de sănătate publică care vizează gospodăriile cu venituri mici, deoarece acestea ar fi cele mai afectate de această nouă taxă.

Taxele pe sucuri pe bază de zahăr (sau taxa SSB) sunt de dorit din mai multe motive: vizează diferențiat produsele în funcție de conținutul de zahăr (adică, cantitatea de zahăr per volum de băutură lichidă) și abordează mai eficient aspectele sănătății afectate de conținutul excedentar de zahăr, creează stimulente directe pentru revederea/reformularea rețetelor cu prea mult zahăr. Cu toate acestea, perceperea unei taxe SSB pe baza conținutului de zahăr al produselor introduce, de asemenea, supra-sarcini administrative (care nu există pentru alte modele de fiscalizare). În absența unor reglementări obligatorii de etichetare, autoritățile fiscale trebuie să aibă capacitatea de a testa în mod independent conținutul de zahăr al SSB-urilor contribuabililor în timpul proceselor de audit. Acest lucru poate necesita resurse financiare și umane considerabile (pentru administrarea unor modele fiscale specifice). În plus, credibilitatea laboratorului/ laboratoarelor de a efectua astfel de teste este esențială.

O altă problemă legată de perceperea SSB-urilor în funcție de conținutul de zahăr este modul în care contribuabilii declară conținutul de zahăr al produselor. În absența unor estimări independente ale conținutului de zahăr al produselor, există riscul de fraudă - contribuabilii ar putea subestima conținutul de zahăr al produselor pentru a-și reduce răspunderea fiscală.

Pentru a stimula conformarea, autoritățile se pot baza pe conținutul de zahăr auto-evaluat supunând, în același, timp contribuabilii auditului de rutină, cu sancțiunile legale asociate difuzării de informații incorecte (unde și dacă este cazul). Alternativ, o altă variantă ar fi depunerea declarațiilor împreună cu rapoartele de testare a conținutului de zahăr furnizate de laboratoare terțe omologate.

O categorie specială de produse care ridică provocări în administrarea fiscală este cea a concentratelor. Concentratele, sub formă lichidă sau pulbere, sunt acele produse care trebuie diluate cu apă pentru a fi consumate. Pe unele piețe, aceste produse pot reprezenta o cotă semnificativă din piața globală a băuturilor nealcoolice / *soft-drinks*. Concentratele creează nevoia unor abordări specifice - prin faptul că volumul de vânzare cu amănuntul nu echivalează cu volumul consumat, așa cum ar fi cazul altor tipuri de băuturi *ready-to-drink* (cum ar fi băuturile carbogazoase sau apele aromatizate). Ca atare, dacă concentratele sunt supuse unei taxe specifice pe volum, sarcina lor este semnificativ mai mică *per litru* (în formă diluată) decât produsele "gata de băut". Pe de altă parte, dacă concentratele ar fi supuse unei taxe specifice pe gramajul de zahăr - în formă concentrată

au un conținut de zahăr mult mai mare decât produsele gata de băut - s-ar confrunta cu o povară fiscală mult mai mare. Pentru a rezolva această problemă, ar trebui stabilite taxe specifice pe concentrate pe volum diluat. Acest lucru creează paritate cu produsele *ready-to-drink* în tratamentul fiscal aplicat (un astfel de model a fost urmat de autoritățile fiscale din Regatul Unit și Africa de Sud). Nivelul de diluare utilizat pentru evaluarea obligației fiscale ar trebui să fie cel imprimat pe ambalaj, dar autoritățile fiscale ar trebui să-și păstreze dreptul de a solicita un raport independent, în funcție de context sau dacă sunt suspectate ilegalități¹.

ASPECTE COMPARATIVE

BELGIA

Baza legală:

- Legea din 21 decembrie 2009 privind regimul băuturilor non alcoolice și al cafelei - [Loi du 21 décembre 2009 relative au régime d'accise des boissons non alcoolisées et du café](#)
- Decretul regal din 18 aprilie 2010 privind regimul accizelor băuturilor non alcoolice și al cafelei - [Arrêté royal du 18 avril 2010 relatif au régime d'accise des boissons non alcoolisées et du café](#)
- Hotărârea ministerială din 19 aprilie 2010 privind regimul accizelor băuturilor non alcoolice și al cafelei - [Arrêté ministériel du 19 avril 2010 relatif au régime d'accise des boissons non alcoolisées et du café](#)

La începutul anului 2016², accizele la băuturile zaharoase au fost majorate la 0,068133 euro pe litru. Acestea au fost majorate din nou la începutul lui 2018 pentru a ajunge la 0,119233 euro pe litru.³

Băuturi nealcoolice înseamnă⁴:

(a) ape, inclusiv ape minerale naturale sau artificiale și ape gazoase, care nu conțin adaos de zahăr sau alți îndulcitori sau arome, precum și gheața acoperită de codul NC 2201;

(b) ape, inclusiv ape minerale și ape gazoase, cu adaos de zahăr sau alți îndulcitori sau arome și alte băuturi nealcoolice care se încadrează la codul NC 2202, cu excepția băuturilor nearomatizate din soia;

¹ World Health Organization, *SUGAR-SWEETENED BEVERAGE TAXATION POLICIES*

² [Loi du 21/12/2009 relative au regime d'accise des boissons non alcoolisees et du cafe \(openjustice.be\)](#)

³

https://finances.belgium.be/sites/default/files/Customs/Brochures/Accijnzen/Brochure_Accises_boissons_non_alcoolises_et_Cafe_FR.pdf

⁴ <https://financien.belgium.be/sites/default/files/Customs/FR/Accises/PDF/2016-12-20-007927FR.pdf>

c) berea/ tipurile de bere, astfel cum sunt definite la articolul 4 din Legea din 7 ianuarie 1998 privind structura și cotele accizelor la alcool și băuturile alcoolice, a căror tărie alcoolică nu depășește 0,5% vol;

(d) vinurile care se încadrează la codurile NC 2204 și 2205 a căror tărie alcoolică nu depășește 1,2 % vol;

(e) alte băuturi fermentate care se încadrează la codurile NC 2204 și 2205, precum și cele care se încadrează la codul NC 2206, a căror tărie alcoolică nu depășește 1,2% vol;

(f) băuturi care se încadrează la codul NC 2208 a căror tărie alcoolică nu depășește 1,2 % vol;

(g) sucuri de fructe sau de legume, nefermentate, fără adaos de alcool, cu sau fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori care se încadrează la codul NC 2009;

(h) toate substanțele, sub orice formă, destinate în mod clar preparării băuturilor nealcoolice menționate la litera (b), ambalate fie în ambalaje pentru vânzarea cu amănuntul, fie în ambalaje destinate preparării acestor băuturi gata de băut.

DANEMARCA

Danemarca a instituit o taxă pe băuturi răcoritoare încă din anii 1930 (se ridica la 1,64 coroane daneze pe litru) dar în 2013 a desființat-o, împreună cu o taxă (la fel de nepopulară) pe grăsimi, cu scopul de a crea locuri de muncă și de a ajuta economia locală. Criticii au susținut că taxele au fost ineficiente; pentru a evita taxele pentru grăsimi și zahăr, comercianții locali s-au plâns că danezii pur și simplu mergeau în Suedia și Germania, unde prețurile erau mai mici, pentru a cumpăra unt, înghețată și băuturi carbogazoase. Danemarca a abrogat taxa pe grăsimi în ianuarie 2013 și taxa pe băuturi răcoritoare în 2014.

Legea privind taxa pe înghețată - *Bekendtgørelse af lov nr 1148 af 02/06/2021 om afgift af komsum-is*

La înghețata de toate felurile și la amestecurile de înghețată pentru producția comercială de înghețată se plătesc accize.

Pentru înghețata de consum produsă în țară în scop comercial, impozitul către trezorerie corespunde:

1) 6 DKK și 98 øre per litru atunci când conținutul de zahăr adăugat al produsului depășește 0,5 g zahăr per 100 ml.

2) 5 DKK și 58 øre per litru atunci când conținutul de zahăr adăugat al produsului nu depășește 0,5 g per 100 ml.

Întreprinderile trebuie să calculeze și să plătească acciza la eliberarea mărfurilor sau la primirea mărfurilor din străinătate.

Există o limită de taxare, ceea ce înseamnă că întreprinderile cu vânzare anuală sau cu import anual de mărfuri impozabile echivalente cu accizele care nu depășesc 10.000 DKK nu plătesc accize. Înghețata conține adesea ingrediente, cum ar fi învelișul de

ciocolată, nucile și migdalele, care sunt impozabile în conformitate cu Legea daneză privind impozitul pe ciocolată (*Lovbekendtgørelse nr 1446 af 21/06/2021 om afgift af chokolade- og sukkervarer* - [Chokoladeafgitsloven](#)).

Cotele de impozitare	2023	2024
Impozitul pe ciocolată și produse zaharoase	DKK pe kg	
Sunt impozabile produsele după cum urmează:		
Ciocolata și produsele din ciocolată, pastă de cacao, pudră de cacao, unt de cacao și preparate din cacao de toate tipurile		
Sucul de lemn dulce, lemnul dulce și produsele din lemn dulce de toate tipurile. Pulberea de lemn dulce, rădăcină și amestecuri de salmiak, rădăcină de lemn dulce și altele asemănătoare		
Pastele de marțipan și nuga și articolele din acestea		
Produsele de cofetărie, dulciuri, pastă spumoasă, produse din spumă, fondante, cereale îndulcite și articole similare cu adaos de esențe sau coloranți, precum și alte produse zaharoase de orice tip.	25,97 pentru produsele cu un conținut de zahăr adăugat de peste 0,5 g la 100 g; 22,08 pentru produsele cu un conținut de zahăr cu adaos de zahăr care nu depășește 0,5 g la 100 g	25,97 pentru produsele cu un conținut de zahăr adăugat de peste 0,5 g la 100 g; 22,08 pentru produsele cu un conținut de zahăr cu adaos de zahăr care nu depășește 0,5 g la 100 g
Guma de mestecat		
Fructele confiate și cojile de fructe și alte produse confiate, cu excepția cojii de citrice.		
Siropurile de zahăr, gemuri și produse similare, transformate în batoane, figurine și articole similare		
Alte mărfuri care, după o evaluare globală a naturii, utilizării și modului lor de comercializare, pot fi considerate imitații sau înlocuitori ai mărfurilor menționate anterior.		
Produsele de patiserie, biscuiți și articole similare, compuse parțial din pastă spumoasă, în cazul în care produsele de panificație nu reprezintă cel puțin două treimi din volumul produsului.		

Pentru ciocolată și produsele de cofetărie, acciza se referă la o gamă largă de mărfuri, cum ar fi: ciocolată și produse din ciocolată, masă de cacao, pudră, unt și preparate de orice fel, suc de lemn dulce și produse din lemn dulce, marțipan și nuga, cofetărie, dulciuri fierte, produse tip marshmallow, gumă de mestecat, fructe și coajă confiate etc.

Nu există accize la înghețată și amestecurile de înghețată taxabile livrate în străinătate de către întreprinderile înregistrate.

Nu există accize la bunurile livrate misiunilor diplomatice, instituțiilor internaționale etc.

Începând cu 1 ianuarie 2020, a devenit posibilă cererea de rambursare a accizelor la ciocolată și produsele de cofetărie din zahăr, cafea și înghețată utilizate pentru activități de ajutor umanitar.

La produsele de cofetărie din ciocolată și zahăr, sub rezerva unor condiții diferite, scutirea de accize poate fi acordată pentru mărfurile supuse accizelor din următoarele grupe: produse farmaceutice etc.; produse care conțin cacao; produse de sănătate; diplomați etc.; livrări în străinătate; fabricarea produselor scutite de taxe vamale; fabricarea de înghețată.

Mărfurile importate sau primite din străinătate sunt scutite de accize în aceeași măsură și în aceleași condiții ca cele stipulate pentru scutirea de accize în conformitate cu prevederile Legii daneze privind TVA ([Momsloven](#)).

FINLANDA

În Finlanda băuturile răcoritoare au fost impozitate încă din anul 1940; în prezent, [Legea nr.1127/2010 privind impozitarea băuturilor răcoritoare](#) (cu modificările și completările ulterioare) este actul normativ care reglementează domeniul. Menționăm că până la sfârșitul anului 2016, [Legea privind accizele pentru dulciuri, înghețată și băuturi răcoritoare](#) a reglementat accizarea nu numai a băuturile răcoritoare, ci și a dulciurilor și înghețatei. În anul 2017, s-a renunțat la impozitarea celor din urmă, băuturile pe bază de lapte vegetal fără aromă și cuburile de gheață fiind scoase din sfera de aplicare a taxei. Modificarea a armonizat tratamentul fiscal al laptelui și al băuturilor pe bază de plante care înlocuiesc laptele (ex: soia și ovăz). Ulterior, denumirea legii a fost schimbată în Legea privind impozitarea băuturilor răcoritoare.

Baza de impozitare pentru băuturile răcoritoare este largă și acoperă, în principiu, toate băuturile răcoritoare consumate ca atare, produsele lichide adecvate pentru fabricarea băuturilor răcoritoare și ingredientele pentru băuturi sub formă solidă („*solid drinks*”). Impozitul se aplică și în cazul băuturilor non-alcoolice sau cu conținut redus de alcool sau asupra produselor utilizate pentru fabricarea acestora.

Printre produsele impozabile se numără limonadele, apele minerale, sucurile consumate ca atare, băuturile proteice și cele sportive, laptele aromatizat și băuturile pe bază de legume, concentratele utilizate pentru fabricarea sucurilor și ingredientele pentru băuturi solide. Taxa este determinată pe baza cantității de băutură finită, astfel încât pentru băuturile care pot fi diluate, precum concentratele de suc, se ia în considerare raportul de diluție.

Băuturile care conțin mai mult de 1,2% alcool sunt supuse accizelor în conformitate cu Legea privind impozitul pe alcool și pe băuturile alcoolice. Taxa pe alcool include, de asemenea, berea cu un conținut de alcool mai mare de 0,5%. Băuturile și berile cu un conținut de alcool sub 0,5% sunt considerate băuturi răcoritoare și sunt supuse accizării în temeiul Legii privind impozitul pe băuturi răcoritoare.

Taxa pe băuturile răcoritoare nu se aplică în cazul produselor dietetice speciale, precum cele de nutriție clinică, înlocuitorii laptelui matern și produselor de detoxifiere, alimentelor pentru copii și produselor alimentare speciale destinate gestionării greutății. Pe

lângă produsele dietetice bazate pe reglementări speciale, sunt excluse de la plata taxei suplimentele alimentare în conformitate cu Legea privind alimentele (23/2006) și medicamentele în conformitate cu Legea privind medicamentele (395/1987). De asemenea, cafeaua și ceaiul nu fac obiectul taxei pe băuturile răcoritoare.

Pentru a evita dubla impozitare, băuturile răcoritoare utilizate pentru fabricarea băuturilor răcoritoare și a băuturilor alcoolice sunt scutite de la aplicarea taxei. Băuturile răcoritoare utilizate la fabricarea medicamentelor și ca materii prime în producția industrială a altor produse alimentare sunt, de asemenea, scutite, la fel ca și exporturile.

Producția la scară mică de băuturi răcoritoare este scutită de la plata accizei dacă fabricantul este înregistrat drept mic producător la administrația fiscală, iar pe parcursul unui an calendaristic produce maxim 70.000 litri de băuturi răcoritoare.

Începând cu anul 2014, Legea privind impozitarea băuturilor răcoritoare a fost modificată în sensul diferențierii impozitului în funcție de cantitatea de zahăr prezentă în băuturi. Legea a integrat prevederile [Regulamentului \(CE\) nr. 1924/2006](#) al Parlamentului European și al Consiliului privind mențiunile nutriționale și de sănătate înscrise pe produsele alimentare, conform căruia un produs fără zaharuri nu conține mai mult de 0,5 grame de zaharuri per 100 de grame sau 100 de mililitri. Potrivit Regulamentului mai sus menționat, zaharurile se referă la monozaharidele și dizaharidele din alimente, dar nu și la polioli (zahăr alcoolic). Astfel, acciza pentru băuturile fără zahăr a fost menținută la 11 cenți per litru, iar acciza pentru alte băuturi, adică cele cu un conținut de zahăr mai mare de 0,5%, a fost majorată la 22 de cenți per litru. De asemenea, taxa pe băuturile sub formă de pudră cu conținut de zahăr a fost majorată la 140 de cenți per kilogram, în timp ce taxa pe băuturile sub formă de pudră fără zahăr a rămas la 95 de cenți per kilogram.

Nivelurile accizei pentru băuturile răcoritoare au fost majorate de la începutul anului 2019. Majorarea a vizat toate băuturile răcoritoare, concentrându-se însă pe cele îndulcite. Acciza pentru băuturile răcoritoare cu conținut mai mare de 0,5g zahăr/100ml a crescut la 27 de cenți per litru, iar acciza pentru celelalte băuturi răcoritoare la 12 cenți per litru. Taxa pe băuturile sub formă de pudră care conțin zahăr a fost majorată la 172 de cenți per kilogram, iar taxa pe alte băuturi sub formă de pudră la 104 cenți/kg.

Cea mai recentă modificare a Legii privind impozitarea băuturilor răcoritoare a intrat în vigoare la începutul anului 2020, când taxa privind băuturile răcoritoare a fost din nou majorată. Acciza aferentă băuturilor răcoritoare care conțin mai mult de 0,5 zahăr/100ml a fost majorată de la 27 de cenți la 32 de cenți per litru de băutură finită. Acciza pentru alte băuturi răcoritoare a crescut de la 12 cenți la 13 cenți per litru. Taxa pe băuturile sub formă de pudră care conțin zahăr a fost majorată de la 172 de cenți la 204 cenți per kilogram, iar taxa pe alte băuturi sub formă de pudră de la 104 cenți la 113 cenți/kg.

În anul 2022, guvernul finlandez a propus modificarea Legii privind impozitarea băuturilor răcoritoare în sensul introducerii a 6 praguri (fără zahăr; 0,5-2,5g zahăr/100ml; 2,5-5g zahăr/100ml; 5-8g zahăr/100ml; 8-11g zahăr/100ml; peste 8g zahăr/100ml) specifice conținutului de zahăr pe care îl pot avea băuturile răcoritoare și aplicării unei taxe progresive, reenunțându-se astfel la cele două categorii standard de impozitare. Astfel, taxa pe băuturile

fără zahăr scade la 9 cenți, iar taxele pe băuturile cu zahăr sunt stabilite în funcție de pragurile definite mai sus (16, 24, 32, 40 sau 48 de cenți/ litru).

Impozitarea apelor neîndulcite și fără aromă, precum și a apelor minerale ar urma să fie modificată astfel încât taxa pe băuturi răcoritoare să fie percepută și pentru băuturile ambalate de peste cinci litri. Ingredientele băuturilor solubile urmează a fi eliminate din sfera de aplicare a taxei.

Se estimează că modificările propuse vor reduce veniturile fiscale cu aproximativ două milioane de euro. În alte privințe, modificările propuse nu ar avea un efect imediat asupra veniturilor provenite din taxa pe băuturile răcoritoare. Deși nivelul mediu al impozitului aplicat băuturilor urmează să rămână neschimbat, modificările propuse ar putea reduce veniturile fiscale dacă consumul s-ar îndrepta spre băuturile fără zahăr sau cu conținut redus de zahăr, a căror cotă de impozitare este mai mică în noul context.

Legea ar urma să intre în vigoare prin hotărâre de guvern, după ce Comisia Europeană va evalua și aproba conformitatea modelului de impozitare propus cu reglementările UE privind ajutoarele de stat.

FRANȚA

În 2012, Franța a introdus o taxă pe zahăr pentru băuturile dulci. Această taxă a luat forma unei accize forfetare de 7,53 EUR pe hectolitru. Legea finanțării asigurărilor sociale pentru anul 2018⁵ a modificat contribuția la băuturile zaharoase, făcând ca rata progresivă a acesteia să depindă de cantitatea de zahăr adăugată⁶.

Astfel, introducerea taxei pe băuturile zaharoase a pus capăt dinamicii ascendente a vânzărilor de suc și altor băuturi similare observată în anii precedenți.

A fost evidențiat și un efect direct al taxelor nutriționale asupra consumului de calorii. (un studiu luat în considerație arată că o astfel de taxă – ipotetică - de 20% aplicată compoziției nutriționale a băuturilor ar putea duce, de exemplu, la o reducere medie zilnică de 34 până la 47 de calorii pentru adulți și de 40 până la 51 de calorii pentru copii).

Cu toate acestea, eficacitatea taxei este în funcție de:

- cota impozitului, efectele preconizate fiind minime sub un anumit prag;
- translarea taxei către consumatori, companiile putând alege mai multe strategii, inclusiv o creștere mai mică a prețului în detrimentul marjelor.

Principalul efect nedorit al „impozitării nutriționale” rămâne natura sa regresivă. Impactul unei astfel de impozitări cântărește mai mult asupra celor mai precare categorii socio-profesionale (mai dispuse să consume mai multe produse astfel taxate decât clasele cu venituri superioare). Inechitatea / inechitățile sociale pot implica un risc de nepopularitate,

⁵ Loi n° 2017-1836 du 30 décembre 2017 de financement de la sécurité sociale pour 2018

<https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000036339090/>

⁶ <https://www.senat.fr/rap/r21-744/r21-7441.pdf>

așa cum arată exemplul Danemarcei, unde a fost introdusă o acciză la grăsimile saturate în 2011 care a fost abolită foarte rapid.

Dreptul Uniunii Europene, prin armonizarea regimurilor TVA, a prevăzut o rată standard care nu poate fi mai mică de 15%. Articolul 98 din Directiva 2006/112/CE prevede o rată redusă nu poate fi mai mică de 5%⁷. Această cotă redusă se aplică, la latitudinea statelor membre, unei liste de bunuri și servicii enumerate exhaustiv în anexa III a directivei, inclusiv „produsele alimentare (și inclusiv băuturile, cu excepția băuturilor alcoolice) destinate consumului uman și animal. ”.

O cotă redusă de 5,5% se aplică într-adevăr tuturor băuturilor nealcoolice, inclusiv băuturilor zaharoase, în conformitate cu primul paragraf al articolului 278-0 bis din Codul general fiscal.

Această derogare, pe bună dreptate descrisă drept „avantaj fiscal” de către raportorii Mecss, estompează stimulentele care vizează consumatorii. Acest paradox nu a fost corectat în pofida reformei taxării băuturilor zaharoase din anul 2018. Nici alte neconcordanțe în regimul de impozitare al produselor alimentare remarcate în raportul din 2014 nu au fost modificate.

Fără a corela (pur și simplu) cota TVA la calitățile nutriționale ale produselor alimentare, ar trebui întreprinsă o revizuire a sistemului TVA pentru a elimina inconsecvențele, așa cum a cerut raportul Daudigny-Deroche - *Surpoids et obésité, l'autre pandémie*⁸.

Prin reforma din 2018 a taxei pe băuturile zaharoase taxa în noua sa formă exercită presiune pentru reformarea rețetelor produselor la nivelul producătorilor. Aceștia din urmă sunt încurajați să reducă cantitatea de zahăr adăugat în produsele lor și astfel să reducă povara impozitului care le afectează profitul. Pe de altă parte, dacă taxa este transferată corect asupra prețurilor de vânzare, efectul prețului ar trebui să îndrume consumatorii către băuturi de substituție mai puțin taxate și, prin urmare, mai puțin dulci. Aceste elemente au determinat Senatul și Comisia pentru Afaceri Sociale să susțină taxarea în varianta menționată.

Această taxă se aplică băuturilor vândute tuturor persoanelor fizice pe teritoriul Franței. Mărfurile exportate în afara Franței continentale nu sunt afectate. Laptele pentru sugari și băuturile pe bază de soia nu mai sunt eligibile pentru această legislație.

Pentru 2022, tarifele au fost actualizate.⁹ Astfel, articolul 1613 ter din Codul general fiscal reevaluează taxa la 3,12 euro pe hectolitr de băutură cu un conținut de 1 kg de zahăr adăugat la 1 ianuarie 2022 (față de 3,11 euro în 2021 și 3,08 euro în 2020). Taxa ajunge la 24,78 euro pentru un hectolitr de băutură cu un conținut de 15 kg zahăr. Băuturile nealcoolice care conțin îndulcitori sintetici sunt și ele afectate de lege (Art. 1613 quater, II-2° din CGI).

⁷ [Légifrance - Droit national en vigueur - Circulaires et instructions - Contributions indirectes - Contributions sur les boissons et préparations liquides pour boissons sucrées et édulcorées \(legifrance.gouv.fr\)](http://legifrance.gouv.fr)

⁸ https://www.senat.fr/rap/r21-744/r21-744_mono.html

⁹ https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000043662956

IRLANDA

Potrivit [Irish Tax and Custom](#), taxa pe băuturile îndulcite cu zahăr (Sugar Sweetened Drinks Tax, SSDT) se aplică conform următoarei scheme:

- 16,26 euro/hl pentru băuturile cu un conținut total de zahăr de 5g sau mai mare, dar mai puțin de 8g/100 ml;
- 24,39 euro/hl pentru băuturile cu un conținut total de zahăr de 8g sau mai mare/100ml.

Menționăm că aceste tarife se aplică conținutului total de zahăr din forma "gata de consum" a băuturilor îndulcite cu zahăr, pe baza informațiilor furnizate de către producător, pe etichetă, ambalaj, documentația de însoțire a mărfii. În cazul în care, pe eticheta unui produs concentrat se specifică diluția pentru a prepara o băutură care are un conținut total de zahăr de 6g/100ml, acest produs concentrat va fi supus unei rate de impozitare mai mici.

În cadrul unui [comunicat de presă](#) al Comisiei Europene din 24 aprilie 2018 se clarifică faptul că SSDT nu reprezintă un ajutor de stat, iar domeniul de aplicare și modul de concepere a măsurii sunt compatibile cu obiectivele de sănătate urmărite de Irlanda, și anume combaterea obezității și a altor boli legate consumul de zahăr.

În evaluarea sa, Comisia a constatat că băuturile răcoritoare pot fi tratate diferit față de alte produse zaharoase, având în vedere aspectele legate de sănătate. De exemplu, Comisia a luat în considerare faptul că băuturile răcoritoare sunt principala sursă de calorii fără valoare nutritivă și, prin urmare, ridică probleme speciale de sănătate. În plus, băuturile răcoritoare sunt deosebit de susceptibile să conducă la un consum excesiv și reprezintă un risc mai mare de obezitate, de asemenea, în comparație cu alte băuturi zaharoase și alimente solide. Comisia a concluzionat că domeniul de aplicare al taxei irlandeze pe băuturile îndulcite cu zahăr nu denaturează în mod nejustificat concurența.

LETONIA

Din 2022, se aplică o cotă majorată a accizei pentru băuturile nealcoolice îndulcite, conform modificărilor aduse [Legii accizelor](#) adoptate de Saeima în lectura finală din 6 februarie.

Modificările prevăd că rata taxei la 100 de litri de băutură răcoritoare este de 7,40 euro dacă conținutul de zahăr este de până la opt grame la 100 de ml de băutură. Dacă cantitatea de zahăr este peste opt grame la 100 de mililitri de băutură, tariful pentru o astfel de băutură este de 14 euro la 100 de litri¹⁰.

¹⁰<https://www.saeima.lv/en/news/saeima-news/28716-saeima-increases-excise-duty-for-sweetened-non-alcoholic-beverages>

Pentru băuturile nealcoolice care conțin alți îndulcitori, cota accizei va rămâne aceeași ca și pentru alte băuturi nealcoolice până în prezent și anume 7,40 euro la 100 de litri de băutură¹¹.

Amendamentele aduse legii impun guvernului să pregătească și să prezinte către Saeima un raport informativ cu privire la impactul modificărilor cotei de impozitare asupra producătorilor de băuturi până în 2024, precum și o evaluare a efectelor asupra sănătății ale îndulcitorilor care înlocuiesc zaharurile din băuturi.

În cadrul examinării modificărilor, reprezentanții Ministerului Finanțelor au subliniat că orice modificare a cotelor de impozitare trebuie privită în contextul politicii fiscale comune. S-a remarcat, de asemenea, că, în unele cazuri, creșterea ratei pentru băuturile îndulcite ar avea ca rezultat o taxă mai mare asupra acestora decât asupra anumitor băuturi alcoolice, cum ar fi berea¹².

MAREA BRITANIE

Taxa pe industria băuturilor răcoritoare (SDIL) sau "taxa pe zahăr" reprezintă o taxă aplicată băuturilor răcoritoare produse intern sau importate care conțin zahăr adăugat. Aceasta taxă a intrat în vigoare din aprilie 2018.

Se aplică următoarea schemă de taxare:

- pentru băuturile răcoritoare care conțin mai puțin de 5g zahăr/100 ml, nu se percepe nicio taxă;
- pentru băuturile răcoritoare care conțin între 5 și 8g zahăr/100 ml, se vor percepe 18 pence/l;
- pentru băuturile răcoritoare care conțin mai mult de 8g zahăr/100 ml, se vor percepe 24 pence/l.

Taxa se aplică băuturilor care conțin zaharoză, glucoză, fructoză, lactoză și galactoză. Înlocuitorii de zahăr (stevia, aspartan și sucraloză) nu fac obiectul prezentei taxe.

Menționăm că se aplică unele excepții în cazul băuturilor produse pe bază de lapte (care conțin 75% lapte), sucurilor și băuturilor produse de întreprinderile mai mici.

Inițial, veniturile provenite din aplicarea taxei pe băuturile răcoritoare au fost îndreptate spre programele de combatere a obezității infantile, ca ulterior, aceste venituri să fie redirecționate către fondul fiscal general.

Taxa pe industria băuturilor răcoritoare a reprezentat un element central al [Strategiei privind obezitatea infantilă](#) (2016). Strategia a venit ca un răspuns la propunerile experților în sănătatea publică, precum și a activiștilor de rang înalt. Pe lângă importanța sa pentru sănătatea publică, susținătorii Strategiei au subliniat potențialele sale beneficii economice prin reducerea cheltuielilor Sistemului Național de Sănătate, precum și a celor legate de piața muncii. Noua strategie poate fi consultată [aici](#).

¹¹ <https://www.vid.gov.lv/en/excise-duty-rates>

¹² <https://www.saeima.lv/en/news/saeima-news/28716-saeima-increases-excise-duty-for-sweetened-non-alcoholic-beverages>

Scopul impunerii taxei pe zahăr a fost acela de a stimula reformularea rețetarului băuturilor răcoritoare (prin reducerea cantității de zahăr utilizate). În acest sens, producătorii au avut la dispoziție doi ani între anunțarea măsurii și punerea efectivă în aplicare, beneficiind de o schemă etapizată în vederea reducerii concentrației de zahăr a produselor lor; aplicarea taxei a vizat strict băuturile răcoritoare, a căror rețetare pot fi ușor reformulate prin utilizarea de îndulcitori cu zero calorii.

De asemenea, taxa a vizat schimbarea comportamentului, încurajând consumatorii să aleagă băuturi mai ieftine și mai puțin dulci, în detrimentul opțiunilor mai scumpe și mai bogate în zahăr.

Taxa pe industria băuturilor răcoritoare este reglementată în cadrul părții a doua a [Legii finanțelor](#) (2017).

În ciuda criticilor aduse măsurii și disensiunilor apărute pe acest fond între guvern și parlament, taxa pe zahăr se considerată a fi implementată cu succes, totalul zahărului utilizat în băuturile răcoritoare scăzând cu 35,4% între 2015 și 2019. În aceeași perioadă, conținutul mediu ponderat de zahăr al băuturilor răcoritoare a scăzut cu 43,7%, de la 5,7g/100ml la 2,2g/100ml.

Complementar, [Reglementările privind produsele alimentare](#) (promovarea și plasarea acestora în magazine), elaborate în decembrie 2021, prevăd restricții privind promovarea și plasarea în magazinele cu amănuntul, precum și în magazinele online, a anumitor alimente și băuturi care sunt bogate în grăsimi, sare sau zahăr (prescurtate în limba engleză HFSS) sau mai “puțin sănătoase”.

Potrivit [Ghidului](#) privind aplicarea reglementărilor privind HFSS (produse cu conținut ridicat de sare, grăsimi, zahăr) guvernul a inițiat, încă din 2019, consultări cu privire la introducerea unor limitări în promovarea produselor HFSS în funcție de volumul acestora (ex: limitarea ofertelor multi-buy, de tipul „cumpărați unul și primiți încă unul gratuit) și de suprafața magazinului fizic (mai mare de 185,8 mp) sau echivalentul online al acestuia. Astfel, magazinelor cu o suprafață mai mare de 185.8 mp li se aplică următoarele limitări:

- plasarea de produse HFSS la mai puțin de 2m de punctul de plată (fie casă de marcat, punct de vânzare electronic, aparat *selfpay*); este permisă plasarea alimentelor HFSS pe un culoar (dar nu la capătul acestuia) chiar dacă se află la mai puțin de 2m de casa de marcat;
- plasarea de produse HFSS la mai puțin de 2m de zona desemnată pentru a se sta la coadă sau de un sistem de gestionare al cozilor (zonă, structură, demarcație construită sau delimitată cu intenția de a permite consumatorilor să stea la coadă atunci când așteaptă să finalizeze o achiziție);
- plasarea de produse HFSS la capetele de culoar (structură perpendiculară pe alt culoar);
- plasarea de produse HFSS la intrările în magazin;
- plasarea de produse HFSS într-o zonă acoperită, din afara magazinului (hol, vestibul), care este conectată la zona comercială principală a magazinului, prin care clienții trec;

- plasarea de produse HFSS la mai puțin de 15m de punctul median al intrării în magazin sau la o distanță calculată conform formulei matematice: $\sqrt{(0.03 * a)}$, unde a = suprafața magazinului; în cazul magazinelor cu mai multe intrări, calculul privind distanță unde nu pot fi promovate produsele HFSS trebuie aplicat la fiecare intrare principală;

Suprafață magazin	Distanța de la intrarea în magazin până unde este interzisă plasarea de produse HFSS
185.8 mp	2.4 m
278.7 mp	2.9 m
371.6 mp	3.3 m
464.5 mp	3.7 m
557.4mp	4.1 m
650.3 mp	4.4 m
743. 2mp	4.7 m
836.1 mp	5.0 m
929.0 mp	5.3 m

În mod similar, restricțiile privind localizarea promoțiilor din magazinele fizice se aplică și celor din magazinele online. Spre exemplu, vânzătorul nu are voie să promoveze produsele HFSS pe pagina de start a site-ului web, echivalentă intrării în magazinul fizic. De asemenea, interdicția de promovare se aplică și în cazul în care consumatorii caută online alte produse decât cele HFSS, în cazul imaginilor de tip pop-up, chiar și atunci când cumpărătorul a achiziționat recent un astfel de produs sau produsul HFSS este unul preferat lui (magazinul online nu are voie să promoveze produsele HFSS la secțiunea “produse preferate”). Magazinul online nu are voie să promoveze pe site promoțiile de preț de tip multibuy la produsele HFSS.

Limitările se aplică întreprinderilor mijlocii și mari (cu 50 de angajați sau mai mult), iar nerespectarea reglementărilor poate duce la emiterea unei notificări și, ulterior, la aplicarea de amenzi. Totodată, guvernului îi revine obligația de a efectua o revizuire cu privire la aceste reglementări la fiecare 5 ani și să publice un raport în acest sens.

Nu se aplică prevederile expuse mai sus microîntreprinderilor sau întreprinderilor mici (cu mai puțin de 50 de angajați), școlilor, colegiilor și altor instituții de acest tip, care oferă educație copiilor sub 18 ani, precum și nici centrelor de îngrijire socială, unităților militare, închisorilor, centrelor de detenție pentru minori, spitalelor sau altor instituții care nu desfășoară o activitate comercială atunci când oferă hrană rezidenților, și nici asociațiilor de caritate.

Precizăm că restaurantele care oferă clienților servicii contracost fac obiectul prevederilor privind limitarea ofertelor *multi-buy*. Oferirea de vouchere nu se încadrează în definiția unei promoții în funcție de preț atât timp cât nu implică oferirea de alimente spre

vânzare. În mod similar, eșantioanele gratuite (care nu sunt preambalate și nu sunt de vânzare) nu intră în domeniul de aplicare al prezentelor reglementări.

De asemenea, trebuie precizat că o întreprindere care are 50 sau mai mulți angajați și care vinde alimente sau băuturi preambalate HFSS, dar care este un comerciant cu amănuntul specializat, sau care are o suprafață utilă mai mică de 185,8 mp va fi scutită de la aplicarea restricțiilor privind promovarea produselor în funcție de locație. Aceste întreprinderi vor fi supuse în continuare restricțiilor privind promovarea prețurilor în funcție de volum.

Comercianții specializați care vând numai sau în principal dintr-o singură categorie de produse sau un anumit tip de produse "mai puțin sănătoase" (ex: ciocolaterii, cofetării) sunt scutiți de la aplicarea restricțiilor privind localizarea promovării în magazin, dar li se aplică în continuare restricțiile privind promovarea prețurilor în funcție de volum. Magazinele specializate vor trebui să fie evaluate de la caz la caz de către autoritățile responsabile.

Reglementările prezentate mai sus vor fi puse în aplicare de autoritățile locale (consiliul județean/ municipal/ districtual), respectiv de către ofițerii responsabili cu verificarea standardelor comerciale sau a celor de mediu, în funcție de aranjamentele locale. Fiecare consiliu va avea o politică de investigații și de aplicare a reglementărilor, disponibilă publicului, în conformitate cu [Codul](#) autorităților de reglementare.

Guvernul britanic a anunțat că, de la 1 octombrie 2025, va introduce la ora 21:00 o [limită de difuzare](#) a publicității TV pentru produsele alimentare și băuturile HFSS sau "mai puțin sănătoase", precum și o restricționare a publicității online plătite. Restricțiile privind publicitatea pentru alimente și băuturi HFSS sau "mai puțin sănătoase" sunt incluse în [Legea comunicațiilor](#) (2003), care a fost modificată prin [Legea privind sănătatea și îngrijirea](#) (2022).

POLONIA

În Polonia, [Legea adoptată în 14.02.2020](#) privind modificarea anumitor acte normative în vederea promovării opțiunilor consumatorilor în materie de sănătate (Capitolul 3a) reglementează printre altele și introducerea taxei pe zahăr începând cu 01.01.2021. În acest mod este vizată taxarea băuturilor cu adaos de îndulcitori (monozaharidice sau dizaharidice și alimente care conțin aceste substanțe și îndulcitori) și cofeină, respectiv taurină. Quantumul taxei se aplică după cum urmează:

1. 0,50 PLN (zloți polonezi) pentru conținutul de zaharuri într-o cantitate egală sau mai mică de 5g/ 100ml de băutură sau pentru conținutul de cel puțin un îndulcitor în orice cantitate;
2. 0,05 PLN pentru fiecare gram de zaharuri care depășește 5g/100ml de băutură, taxă aplicată per litru.

O taxă suplimentară în cuantum de 0,10 PLN/litru este percepută în cazul băuturilor care conțin cofeină sau taurină. Astfel, statul polonez poate aplica un regim de taxare maxim pentru băuturile cu adaos de zaharuri și cofeină/taurină de 1,2 PLN/litru.

Potrivit articolului 12h, autoritatea competentă pentru colectarea taxei transferă 96,5% din valoare în contul bancar al Fondului Național de Sănătate în termen de 30 zile de la primirea sumei. Fondul Național de Sănătate alocă fondurile colectate pentru activitățile educaționale și preventive și pentru serviciile de îngrijire a sănătății legate de menținerea și îmbunătățirea stării de sănătate a beneficiarilor cu afecțiuni dezvoltate pe fondul unor alegeri și comportamente de sănătate inadecvate, în special excesul de greutate și obezitatea. Restul de 3,5% din totalul taxelor colectate conform legii revin bugetului de stat, respectiv ministerului pentru finanțe publice. Menționăm că în cazul neplății sumei, autoritatea competentă poate stabili, prin decizie, aplicarea unei taxe suplimentare în cuantumul a 50% din valoarea datorată.

Băuturile sunt scutite de aplicarea regimul de taxare în următoarele condiții:

- dacă sunt dispozitive medicale, suplimente alimentare, alimente de uz medical special, formule pentru sugari, formule de continuare sau produse accizabile;
- dacă ponderea în masă a sucului de fructe, legume sau fructe și legume nu este mai mică de 20% din compoziția materiei prime, iar conținutul de zahăr este mai mic sau egal cu 5 g/100 ml;
- dacă sunt soluții de carbohidrați-electroliți (izotonice) cu un conținut de zahăr mai mic sau egal cu 5 g /100 ml de băutură;
- dacă sunt produse cu un conținut ridicat de lapte sau produsele lactate (care se află pe primul loc în lista de ingrediente).

PORTUGALIA

În 2017, prin [Legea bugetului de stat pentru 2017 nr.42/2016](#), guvernul portughez a creat taxa specială de consum percepută pentru băuturile îndulcite. Această taxă este împărțită în două niveluri: băuturile cu conținut de zahăr sub 80 g/L de produs final (taxat cu 8,22 EUR la 100 L) și cele peste 80 g/L de produs final (taxat cu 16 EUR la 100L). În primul an de implementare, această taxă a colectat aproximativ 80 de milioane de euro și toate veniturile au fost investite în finanțarea Serviciului Național de Sănătate din Portugalia¹³.

Pentru a evalua efectul acestei taxe, guvernul portughez a creat un grup de lucru interministerial (Circulara nr.2774/2018 din 19 martie)¹⁴, pentru a studia schimbările în modelele de consum, oferta industriei, reformularea produselor existente, lansarea de noi produse și competitivitatea companiilor naționale față de cele din afara țării. O analiză preliminară nu a evidențiat nicio modificare substanțială a vânzărilor de băuturi îndulcite între 2013 și 2016. Potrivit datelor oficiale, după implementarea taxei în 2017, vânzările au

¹³ [https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667\(18\)30240-8/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667(18)30240-8/fulltext)

¹⁴ <https://dre.tretas.org/dre/3278642/despacho-2774-2018-de-19-de-marco>

avut o reducere de 7%. Grupul de lucru a identificat reducerea conținutului de zahăr al mai multor băuturi ca fiind cel mai important efect al taxei asupra sănătății publice¹⁵.

Procese de reformulare (a rețetelor) au condus la o reducere cu 11% a consumului total de calorii prin dinamica consumului de băuturi îndulcite. Biroul Regional al OMS (Europa) a colaborat cu grupul operativ prin realizarea unei analize de impact. Reducerea vânzărilor și reformulările menționate mai sus ar trebui să conducă reducerea numărului persoanelor obeze (și reducerea morbidității, corespunzător).

Grupul de lucru a susținut și că nivelurile suplimentare de impozitare ar putea promova și mai mult reformarea/revederea rețetelor produselor de către industria de profil. Acesta a recomanda două niveluri suplimentare de impozitare și creșterea sumei percepute pe nivelul cu conținut mai mare de zahăr. Potrivit feedback-ului oferit de industrie, acest nou design fiscal ar trebui să reducă consumul de calorii cu 15% la nivelul populației.

Pe baza acestor recomandări, Parlamentul portughez a votat noul proiect de impozitare a băuturilor îndulcite cu zahăr (la 29 noiembrie 2018, cu aplicare de la 1 ianuarie 2019).

Taxa se aplică băuturilor nealcoolice cu adaos de zahăr sau alți îndulcitori, concentratelor, sub formă de sirop sau altă formă lichidă, granule sau alte forme solide, destinate preparării băuturilor îndulcite și băuturi cu mai mult de 0,5% și mai puțin sau egal cu 1,2% alcool, băuturi făcute din lapte, soia sau orez; sucuri și nectaruri de fructe sau legume. Băuturile considerate esențiale pentru nevoi alimentare speciale sunt scutite de taxă.

Băuturile taxate sunt împărțite în patru categorii, în funcție de zahărul utilizat măsurat în grame/ litru; pentru fiecare categorie se aplică cote de impozitare diferite. Valoarea actuală a taxei este de 1 euro cent pe litru pentru băuturile cu mai puțin de 25 de grame de zahăr pe litru, 6 euro cenți pentru băuturile cu 25 de grame sau mai mult zahăr pe litru și mai puțin de 50 de grame de zahăr pe litru, 8 euro cenți pentru băuturi cu 50 de grame sau mai mult zahăr pe litru și mai puțin de 80 de grame de zahăr pe litru și 20 de euro cenți pentru băuturi cu 80 de grame sau mai mult zahăr pe litru. Pentru concentratele sub formă lichidă sau solidă se aplică cote de impozitare diferite. Taxa pe sifon(soda) se adaugă la TVA-ul obișnuit de 23%¹⁶.

¹⁵ [https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667\(18\)30240-8/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667(18)30240-8/fulltext)

¹⁶

https://tarc.exeter.ac.uk/media/universityofexeter/businessschool/documents/centres/tarc/events/seminars/Not_so_sweet.pdf

SPANIA

Începând cu 01.01.2021, în conformitate cu [Legea nr.11/2020](#) privind bugetul general de stat pe anul 2021 și potrivit articolului 69 de modificare a prevederilor articolului 91 al [Legii nr.37/1992](#) privind taxa pe valoare adăugată, sunt exceptate de la plata TVA redus (10%) băuturile alcoolice, precum și băuturile răcoritoare, sucurile și băuturile cu adaos de zaharuri sau îndulcitori, aplicându-li-se TVA de 21%. Menționăm că băuturile cu zahăr adăugat consumate în cadrul restaurantelor și barurilor sunt excluse de la plata TVA de 21%, astfel încât să nu fie afectată refacerea acestui sector economic de activitate după pandemia de Covid-19.

În Spania, TVA pentru alimente variază între cota redusă de 10% și cota super-redușă de 4%. Tuturor produselor care pot servi drept hrană pentru oameni sau animale (carne, pește, ulei, paste făinoase) li se aplică un TVA de 10%. Produselor considerate alimente de bază (precum lapte, ouă, fructe și legume, pâine) au TVA de 4%.

Catalonia

Potrivit Capitolului 8 al [Legii nr.5/2017](#), se dispune impozitarea băuturilor ambalate îndulcite cu zahăr din cauza efectelor asupra sănătății populației.

În conformitate cu prevederile articolului 72, băuturile îndulcite cu zahăr sunt cele care conțin îndulcitori calorici adăugați, precum zahărul, mierea, fructoza, zaharoza și alți agenți de îndulcire, siropul de porumb, de arțar, nectar, sirop de agave și sirop de porumb. Sunt supuse taxării următoarele tipuri de băuturi îndulcite cu zahăr:

- a) băuturile răcoritoare sau sucurile (băuturi nealcoolice cu diferite arome, carbogazoase sau necarbogazoase, preparate în comerț și vândute în sticle sau alte recipiente, precum și cele furnizate consumatorului prin intermediul unui distribuitor);
- b) băuturile cu nectar de fructe și sucurile de fructe;
- c) băuturile pentru sportivi (băuturi concepute pentru a ajuta sportivii la rehidratare, precum și la refacerea electrolitilor, a glicemiei și a altor substanțe nutritive);
- d) băuturile pe bază de ceai și cafea;
- e) băuturile energizante (băuturi carbogazoase care conțin cantități mari de cofeină, zahăr și alte ingrediente, precum: vitamine, aminoacizi și stimulente pe bază de plante);
- f) laptele îndulcit, alternativele la lapte, shake-urile și băuturile lactate cu suc de fructe;
- g) băuturile vegetale;
- h) apele aromatizate.

În cadrul articolului 72 se menționează că băuturile obținute din sucuri naturale de fructe sau de legume sunt exceptate de la aplicarea taxei. Astfel, sucurile de fructe sau de legume concentrate sau reconstituite sau combinația acestora, precum și laptele sau alternativele de lapte, care nu conțin îndulcitori calorici, nu fac obiectul taxării. De asemenea,

sunt excluse iaurturile de băut și laptele fermentat de băut, produsele pentru uz medical și băuturile alcoolice.

Potrivit articolului 73, impozitul se aplică persoanei fizice sau juridice care vinde/ furnizează băutura ambalată îndulcită cu zahăr consumatorului final. Conform articolului 76, se aplică următoarele rate de impozitare băuturilor dulci:

- a) 0,08 euro/litru pentru băuturile cu un conținut de zahăr cuprins între 5 și 8g/100ml;
- b) 0,12 euro/litru pentru băuturile cu un conținut de zahăr mai mare de 8g/100ml.

În cazul preparatelor solubile și a siropurilor concentrate pregătite prin diluție, rata se aplică băuturii pe baza compoziției acesteia, gata de consum. Contribuabililor le revine obligația depunerii declarației pe propria răspundere privind aplicarea impozitării și efectuarea plății în termenul stabilit legal. Administrarea, colectarea și verificarea impunerii taxei revin în competența Agenției Fiscale din Catalonia.

UNGARIA

[Legea privind taxa pe produsele de sănătate publică](#) a fost introdusă pentru a reduce consumul de alimente care nu sunt utile sănătății publice, pentru a promova o alimentație sănătoasă și pentru a îmbunătăți finanțarea serviciilor de sănătate, în special a programelor de sănătate publică.

Taxa este o acciză aplicată asupra conținutului de sare, zahăr și cofeină al alimentelor preambalate pentru care există alternative sănătoase. Produsele taxate includ băuturi îndulcite cu zahăr, băuturi energizante, produse de cofetărie, gustări sărate, condimente, cuburi de stoc, alcool aromatizat și gemuri de fructe¹⁷.

Taxa se plătește prin/ de către:

- persoana fizică sau societatea la primul punct de vânzare al produsului în Ungaria (cu ridicata sau cu amănuntul)
- producătorul, dacă produsul este fabricat în Ungaria, sau
- primul vânzător intern, în cazul produselor importate în Ungaria.

Baza de impozitare este reprezentată de cantitatea produsului impozabil exprimată în kilograme sau litri.

Cotele de impozitare pentru anumite produse:

- băuturi răcoritoare - Siropuri: 240 HUF/litru
- alte băuturi răcoritoare (sucuri): 15 HUF/litru
- băuturi energizante: 300 HUF/litru sau 50 HUF/litru
- pudră de cacao cu zahăr: 85 HUF/kg
- alte produse preambalate cu zahăr: 160 HUF/kg
- gustări sărate: 300 HUF/kg
- condimente: 300 HUF/kg
- bere aromată și alte băuturi răcoritoare: 25 HUF/litru

¹⁷ <https://www.rsm.hu/en/tax-to-know/public-health-product-tax-neta>

- marmeladă: 600 HUF/kg
- băuturi spirtoase: 25 HUF/litru - 1.100 HUF/litru (crescând progresiv în funcție de volumul procentual de alcool).

Taxa (pentru produsele cu impact asupra sănătății publice) nu se plătește pentru produsele preambalate care conțin cel puțin 20 la sută miere dacă conținutul lor total de zahăr nu depășește 40%. Scutirile bazate pe cantități, vânzări și achiziții se pot referi la obligația de plată a taxei pe produs.

S-au adăugat completări la definiția siropului, deoarece în viitor siropurile obținute din îndulcitori pot fi, de asemenea, acoperite de domeniul de aplicare al produselor supuse taxei pe produsele de sănătate publică.

Cota de impozitare aplicabilă anumitor produse impozabile este în creștere, iar gama de produse taxabile se modifică¹⁸.

O serie de produse vor fi supuse taxei pe produsele de sănătate publică, indiferent de conținutul lor de zahăr adăugat. Produsele care nu conțin zahăr adăugat, ci îndulcitori, pot fi, de asemenea, supuse taxei pe produsele de sănătate publică.

Conform amendamentului, de exemplu, numai nectarurile, sucurile de fructe și legume care conțin cel puțin 50% fructe sau legume nu sunt supuse taxei pe produsele de sănătate publică (în conformitate cu reglementarea actuală, produsele care conțin cel puțin 25% fructe sau legume nu sunt supuse taxei pe produse de sănătate publică).

Sunt introduse noi categorii taxabile (delicatese și paste preambalate dulci și sărate). Cu toate acestea, băuturile alcoolice sunt excluse din sfera de aplicare a taxei pe produsele de sănătate publică.

Prima evaluare a impactului a arătat că, în urma introducerii taxei, aproximativ 40% dintre producătorii de produse alimentare nesănătoase și-au schimbat formulele de produs fie pentru a reduce, fie pentru a elimina ingredientele nesănătoase (28%, respectiv 12%). Acest lucru a redus accesul populației la ingrediente nesănătoase, dar ar fi avut ca efect concomitent reducerea veniturilor fiscale¹⁹.

Vânzările producătorilor de produse taxabile au scăzut în medie cu 27%.

Consumul de produse taxate a scăzut în rândul consumatorilor

Consumatorii au răspuns la taxare într-o varietate de moduri pozitive. Acestea au inclus:

- alegerea unui produs mai ieftin, adesea mai sănătos;
- consumând mai puțin din produsul impozitat;
- prin trecerea la o altă marcă a produsului;
- prin înlocuirea altor alimente (adesea o alternativă mai sănătoasă).

Majoritatea persoanelor care și-au redus consumul după introducerea taxei au raportat că au consumat mai puțin în 2014 decât în anii precedenți, ceea ce sugerează că reducerea consumului de alimente nesănătoase a fost susținută.

¹⁸ <https://kpmg.com/hu/en/home/insights/2022/06/taxalert-2022-06-08.html>

¹⁹ <https://ukhealthforum.org.uk/wp-content/uploads/2019/01/Hungary.pdf>

Prețurile mai mari au fost invocate drept motiv pentru modificarea consumului de dulciuri preambalate și gustări sărate de către 81% dintre oameni în 2012 și cu 66%, respectiv 56%, în 2014. Cei care și-au redus consumul au fost de două sau trei ori mai conștienți că produsul era nesănătos.

În decembrie 2015, Parlamentul Ungariei a adoptat un proiect de lege pentru modificarea taxei pe produsele de sănătate publică.

De la 1 ianuarie 2016, companiile supuse impozitului pe produsele de sănătate publică au putut să-și deducă până la 10% din obligația fiscală pentru a finanța „programe de promovare a sănătății”, cum ar fi activități menite să promoveze o alimentație și un stil de viață sănătos și să încurajeze participarea la sport.

Inițial, programele de promovare a sănătății trebuiau puse la dispoziția oamenilor în mod gratuit, dar Legea a fost modificată în continuare în cursul anului 2016, astfel încât publicul să poată fi taxat să participe la activități. A fost modificat în continuare în 2017 pentru a permite companiilor să doneze o parte din obligația lor fiscală (limitată la 10%) unui furnizor de servicii de sănătate pentru a finanța activități de promovare a sănătății.

După succesul taxei pe produsele de sănătate publică, au fost introduse alte două reglementări în industria alimentară. Din 18 februarie 2014, producătorilor li s-a interzis să producă produse alimentare care conțin mai mult de 2% grăsimi trans din conținutul total de grăsimi. În al doilea rând, reglementările au intrat în vigoare în ianuarie 2015 care cer ca alimentele și băuturile oferite la cantinele publice să îndeplinească anumite cerințe de sănătate. De exemplu, băuturile răcoritoare cu zahăr și carnea bogată în grăsimi au fost interzise, iar pe mese nu se mai poate pune sare și zahăr.

BIBLIOGRAFIE

<https://www.who.int/publications/i/item/9789240056299>

<https://www.unicef.org/media/116681/file/Sugar->

Sweetened%20Beverage%20(SSB)%20Taxation.pdf

<https://blogs.worldbank.org/health/are-you-paying-taxes-sugary-drinks-half-worlds-population-does-and-here-why-it-makes-sense>

<https://blogs.worldbank.org/health/are-you-paying-taxes-sugary-drinks-half-worlds-population-does-and-here-why-it-makes-sense>

<https://www.worldactiononsalt.com/worldaction/reformulation/sugar-reduction/taxes/>

<https://www.rtb.be/article/obesite-la-hongrie-et-le-royaume-uni-les-politiques-les-plus-restrictives-en-matiere-d-alimentation-et-de-boissons-11206830>

<https://www.lalibre.be/economie/mes-finances/2022/08/23/de-plus-en-plus-de-belges->

[achetent-leurs-boissons-au-dela-de-la-frontiere-nos-boissons-sont-plus-cheres-a-cause-de-la-taxe-sur-le-sucre-5GQCSX4QUBDCBEQRSAYSTO5LOA](#)

World Health Organization, *SUGAR-SWEETENED BEVERAGE TAXATION POLICIES*

[Loi du 21/12/2009 relative au regime d'accise des boissons non alcoolisees et du cafe \(openjustice.be\)](http://openjustice.be)

<https://finances.belgium.be/sites/default/files/Customs/Brochures/Accijnzen/Brochure Accises boissons nonalcoolises et Cafe FR.pdf>

<https://financien.belgium.be/sites/default/files/Customs/FR/Accises/PDF/2016-12-20-007927FR.pdf>

Loi n° 2017-1836 du 30 décembre 2017 de financement de la sécurité sociale pour 2018

<https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000036339090/>

<https://www.senat.fr/rap/r21-744/r21-7441.pdf>

[Légifrance - Droit national en vigueur - Circulaires et instructions - Contributions indirectes - Contributions sur les boissons et préparations liquides pour boissons sucrées et édulcorées \(legifrance.gouv.fr\)](#)

https://www.senat.fr/rap/r21-744/r21-744_mono.html

https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000043662956

<https://www.saeima.lv/en/news/saeima-news/28716-saeima-increases-excise-duty-for-sweetened-non-alcoholic-beverages>

<https://www.vid.gov.lv/en/excise-duty-rates>

<https://www.saeima.lv/en/news/saeima-news/28716-saeima-increases-excise-duty-for-sweetened-non-alcoholic-beverages>

[https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667\(18\)30240-8/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667(18)30240-8/fulltext)

<https://dre.tretas.org/dre/3278642/despacho-2774-2018-de-19-de-marco>

[https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667\(18\)30240-8/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667(18)30240-8/fulltext)

[https://tarc.exeter.ac.uk/media/universityofexeter/businessschool/documents/centres/tarc/events/seminars/Not so sweet.pdf](https://tarc.exeter.ac.uk/media/universityofexeter/businessschool/documents/centres/tarc/events/seminars/Not%20so%20sweet.pdf)

<https://www.rsm.hu/en/tax-to-know/public-health-product-tax-net>

<https://kpmg.com/hu/en/home/insights/2022/06/taxalert-2022-06-08.html>

<https://ukhealthforum.org.uk/wp-content/uploads/2019/01/Hungary.pdf>

